Comunicat de presă FRA

Viena, 7 iunie 2012

În pofida legislaţiei, drepturile persoanelor cu handicap nu sunt puse în aplicare

Discriminarea persoanelor cu handicap intelectual şi a persoanelor cu probleme de sănătate mintală persistă, în pofida faptului că UE şi 21 de state membre au ratificat Convenţia Naţiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap (CNUDPH). Două noi rapoarte ale FRA prezintă experienţele persoanelor cu handicap intelectual sau probleme de sănătate mintală, în legătură cu excluderea şi discriminarea. Rapoartele subliniază necesitatea de a trece de la instituţiile de plasament la viaţa în cadrul comunităţii şi de a reformula legile şi politicile pentru ca acestea să devină mai incluzive. Ambele rapoarte sunt prezentate în cadrul unei conferinţe internaţionale privind „Autonomia şi incluziunea", organizată la Copenhaga în perioada 7-8 iunie 2012.

„*Sunt încă necesare numeroase eforturi pentru ca drepturile celor 80 de milioane de persoane cu handicap din Europa să fie puse în aplicare*. *CNUDPH stabileşte o direcţie ambiţioasă pentru îmbunătăţirea situaţiei persoanelor cu handicap. În prezent, provocarea este punerea ei în aplicare*", afirmă directorul FRA, Morten Kjaerum. „*Cercetările efectuate de FRA ilustrează faptul că drepturile fundamentale ale persoanelor cu handicap rămân în urma garanţiilor juridice, în special pe măsură ce efectele austerităţii se fac simţite. Această lucrare reprezintă o bază pentru discuţiile referitoare la măsurile practice care vor schimba viaţa de zi cu zi a acestor persoane*".

1) Raport: „Choice and Control: the right to independent living" (*Alegere şi control: dreptul la o viaţă independentă*)

Cercetările au analizat experienţele în legătură cu viaţa independentă ale persoanelor cu handicap intelectual şi ale persoanelor cu probleme de sănătate mintală din nouă state membre ale UE şi au constatat că aceste persoane se confruntă de multe ori cu **dificultăţi** în **viaţa de zi cu zi**. Printre principalele probleme se numără următoarele:

- legi şi politici care nu permit persoanelor cu handicap să aibă o viaţă independentă;
- atitudini negative şi prejudecăţi care nu recunosc contribuţia persoanelor cu handicap în societate;
- lipsa şanselor de ocupare a unui loc de muncă, având ca rezultat dependenţa de prestaţiile de ajutor social.

Raportul arată că, pentru ca aceste persoane să reuşească să trăiască independent, **dezinstituţionalizarea** trebuie să fie combinată cu **reforma politicilor sociale** în domeniul educaţiei, sănătăţii, ocupării forţei de muncă şi al opţiunilor în ceea ce priveşte asistenţa personală. Persoanele cu handicap trebuie să fie implicate în elaborarea acestor politici.

„Persoanele din cadrul ministerelor şi autorităţilor ar trebui să discute cu persoane ca mine atunci când elaborează legislaţia şi politicile. Ar trebui să ne întrebe pe noi ce dorim şi de ce avem nevoie, şi nu să ne facă viaţa mai dificilă”. (Bărbat, 32 de ani, Bulgaria, intervievat în cadrul cercetării)

2) Raport: Plasarea involuntară şi tratamentul involuntar al persoanelor cu probleme de sănătate mintală

Cel de-al doilea raport al FRA subliniază că **legile care reglementează plasarea involuntară sau tratamentul involuntar** trebuie să ţină seama de drepturile fundamentale în conformitate cu CNUDPH. Deşi în toate statele membre ale UE există garanţii minime, activitatea pe teren desfăşurată de FRA indică **experienţe** deosebit de **negative** în ceea ce priveşte plasarea involuntară sau tratamentul involuntar, din cauza:

- lipsei informaţiilor şi a discuţiilor despre proces şi situaţia acestor persoane care ar fi putut fi consultate, având ca rezultat absenţa controlului asupra evoluţiei situaţiei personale;
- sentimentului de frică şi de umilinţă în timpul tratamentului.

Plasarea şi tratamentele voluntare au fost privite în mod mai favorabil.

Ambele rapoarte ale FRA oferă o bază pentru dezbaterile de la nivelul UE şi din statele membre despre modul în care pot fi protejate şi aplicate drepturile persoanelor cu handicap şi pot fi utilizate pentru a sprijini statele membre şi UE în îndeplinirea obligaţiilor care le revin în temeiul CNUDPH.

Pentru textul integral al rapoartelor, a se vedea:

- Plasarea involuntară şi tratamentul involuntar al persoanelor cu probleme de sănătate mintală
- Choice and control: the right to independent living - Experiences of persons with intellectual disabilities and persons with mental health problems in nine EU Member States (*Alegere şi control: dreptul la o viaţă independentă – Experienţe ale persoanelor cu handicap intelectual şi ale persoanelor cu probleme de sănătate mintală din nouă state membre ale UE*)

Note pentru editori:

- Convenţia Naţiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap (CNUDPH) din mai 2008 a fost ratificată până în prezent de 21 de state membre ale UE şi de UE însăşi. Acesta este primul instrument internaţional obligatoriu din punct de vedere juridic privind drepturile omului la care UE este

parte. CNUDPH le impune semnatarilor, printre alte responsabilităţi, să transforme viaţa independentă într-o realitate pentru toate persoanele cu handicap şi să le ofere acestora sprijin în ceea ce priveşte participarea în cadrul comunităţii în mod egal cu toate celelalte persoane.

- Problemele de sănătate mintală pot afecta gândurile, organismul, sentimentele şi comportamentul unei persoane. Printre acestea se numără depresia, tulburarea bipolară (psihoza maniaco-depresivă), tulburarea hiperkinetică cu deficit de atenţie (THDA), tulburările de anxietate, tulburările de alimentaţie, schizofrenia şi tulburările de comportament.
- Handicapul intelectual este o afecţiune permanentă, caracterizată de o capacitate intelectuală considerabil mai scăzută decât capacitatea intelectuală medie, ceea ce are ca rezultat limitarea funcţionalităţii intelectuale şi a comportamentului adaptativ. Handicapul este de obicei congenital sau se dezvoltă înaintea vârstei de 18 ani. Printre exemple se numără sindromul Asperger, autismul şi sindromul Down.
- Cele nouă ţări incluse în raportul despre alegere şi control sunt: Bulgaria, Franţa, Germania, Grecia, Ungaria, Letonia, România, Suedia şi Regatul Unit.
- Raportul despre plasarea involuntară şi tratamentul involuntar prezintă o analiză comparativă, din punct de vedere juridic, a celor 27 de state membre ale UE, însoţită de experienţe personale înregistrate în cele nouă ţări incluse în raportul despre alegere şi control.
- Agenţia pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) este autorizată să furnizeze consultanţă pe bază pe dovezi pentru factorii de decizie naţionali şi de la nivelul UE, contribuind astfel la conducerea unor dezbateri şi politici mai documentate, mai solid ancorate şi contextualizate în domeniul drepturilor fundamentale.

Pentru informaţii suplimentare, vă rugăm să contactaţi biroul de presă al FRA
E-mail: media@fra.europa.eu
Tel.: +43 1 580 30 642